

นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
สมุทรสาคร สมุทรสงคราม

SCHOOL ADMINISTRATIVE INNOVATION FOR EDUCATION 5.0 ERA
UNDER SAMUT SAKHON SAMUT SONGKHRAM SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE

¹มนิศา ชื่นจิต Manisa Cheunjit ²กมลมาลย์ ไชยศิริธัญญา Kamolmal Chaisirithanya

³ชวนชม ชินะตั้งกุล Chuanchom Chinatangkul

^{1, 2, 3}มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี Bangkokthonburi University, Thailand

Corresponding Author E-mail: manisa.c33@gmail.com

Article Received: September 08, 2025. Revised: April 12, 2026. Accepted: April 16, 2026.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบของนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 2) นำเสนอรูปแบบนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 และ 3) พัฒนาแนวทางการบริหารนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม เป็นการวิจัยแบบผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 9 คน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 1,135 คน กำหนดขนาดตัวอย่างด้วยวิธีการคำนวณจาก Hair ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วนได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 678 และการประชุมสนทนาใช้กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ 8 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสนทนากลุ่ม การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนาและการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม พบว่ามี 6 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การสร้างคุณค่าและความยั่งยืน การบูรณาการและการเรียนรู้ใหม่ ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม การมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพความสามารถในการปรับตัวและการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหาร 2) รูปแบบนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม พบว่าทุกองค์ประกอบแสดงค่าความน่าเชื่อถือ (Cronbach's Alpha = 0.98, Composite Reliability = 0.980) และความตรงเชิงรวม (AVE = 0.90) ในระดับดีเยี่ยม แสดงว่า รูปแบบสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และ 3) แนวทางการบริหารนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาครสมุทรสงคราม มี 16 แนวทาง

คำสำคัญ: นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษา, การศึกษาในยุค 5.0, โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

The objectives of this research article are: 1) to study the components of educational institution administration innovation in the 5.0 era, and 2) to propose a model of educational institution administration innovation in the 5.0 era and 3) to develop practical guidelines for implementing the model of school administrative innovation for the Education 5.0 era under the Samut Sakhon and Samut Songkhram Secondary Educational Service Area Office. A mixed-methods research design was employed, integrating both quantitative and qualitative approaches. Data were collected through document and literature review, in-depth interviews with nine key informants, and surveys administered to a target population of 1,135 individuals. The sample size was determined using Hair and a proportionate Stratified Random sampling technique was used to obtain a sample of 678. Additionally, focus group discussions were conducted with eight experts. The research instruments included a semi-structured interview protocol, a five-point Likert scale questionnaire, and a focus group discussion guide. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics and Confirmatory Factor Analysis, while qualitative data were analyzed through content analysis.

Findings of the research reveal that: 1) The components of school administrative innovation for the Education 5.0 era under the Samut Sakhon and Samut Songkhram Secondary Educational Service Area Office consisted of six key components: value creation and sustainability, integration and new learning, innovative leadership, quality participation, adaptability, and digital technology integration in administration; 2) the proposed model of school administrative innovation for the Education 5.0 era under the Samut Sakhon and Samut Songkhram Secondary Educational Service Area Office demonstrated high reliability and validity, with Cronbach's Alpha = 0.98, Composite Reliability = 0.980, and Average Variance Extracted (AVE) = 0.90, indicating strong consistency with empirical data; and 3) the 16 guidelines for implementing school administrative innovation for the Education 5.0 era under the Samut Sakhon and Samut Songkhram Secondary Educational Service Area Office were proposed.

Keywords: Administration Innovation, Education in The 5.0 Era, Secondary School

บทนำ

โลกในปัจจุบันได้ก้าวเข้าสู่ยุคที่เรียกว่า “สังคมข้อมูลข่าวสารที่ไร้ขีดจำกัด” (Unlimited Information Society) อย่างเต็มตัว ยุคนี้มีลักษณะเด่นคือการเปลี่ยนผ่านและการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้คนและองค์กรในอัตราที่รวดเร็วอย่างไม่เคยมีมาก่อน การเข้าถึงสารสนเทศมีความสะดวกสบายอย่างยิ่งด้วยการขับเคลื่อนของสื่อเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางความรู้ใหม่ๆ อย่างไรก็ตาม ลักษณะเฉพาะของสังคมยุคนี้ยังคงมีข้อจำกัดอยู่มาก โดยเฉพาะประเด็นปัญหาเรื่องข้อมูลจำนวนมากที่ยังขาดการวิเคราะห์ที่ชัดเจนและเป็นระบบ การตระหนักถึงข้อจำกัดดังกล่าวได้นำไปสู่การปฏิวัติทางสังคมครั้งใหม่ ซึ่งคือการก้าวเข้าสู่

"สังคม 5.0" ซึ่งนิยามโดยรัฐบาลญี่ปุ่นว่าเป็นสังคมที่มีมนุษย์เป็นศูนย์กลาง แนวคิดสังคม 5.0 คือการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีขั้นสูง เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (AI), บิ๊กดาต้า (Big Data), และอินเทอร์เน็ตในทุกสรรพสิ่ง (IoT) เพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนควบคู่ไปกับการพัฒนาเศรษฐกิจ (Narvaez et al., 2021; Mourtzis et al., 2023) การเปลี่ยนผ่านนี้ส่งผลกระทบต่อภาคการศึกษา ซึ่งจำเป็นต้องมีการปฏิรูปอย่างเร่งด่วนจากระบบทัศน์แบบเดิมไปสู่ การศึกษา 5.0 ที่เน้นการบูรณาการเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยไม่ทิ้งคุณค่าหลักของความเป็นมนุษย์ นอกจากนี้พลวัตของโลกในปัจจุบันยังมีความซับซ้อนเกินกว่ากรอบแนวคิดแบบเดิมอย่าง VUCA World ที่มุ่งเน้นความผันผวนและความไม่แน่นอน ดังนั้น ผู้บริหารและองค์กรจึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับกรอบแนวคิดใหม่ที่ว่า โลกยุค BANI (Brittle, Anxious, Non-linear, Incomprehensible) ซึ่งครอบคลุมถึงมิติทางอารมณ์และจิตใจของผู้คน เช่น ความเปราะบาง ความวิตกกังวล และความสับสน การทำความเข้าใจโลกยุค BANI จึงเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับผู้บริหารในการนำพาองค์กรให้สามารถรับมือกับความท้าทายที่คาดเดาได้ยากและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนาได้อย่างยั่งยืน

แม้ว่าโลกและยุทธศาสตร์ของประเทศจะมุ่งสู่ยุค 4.0 และ 5.0 แต่ระบบการศึกษาของประเทศไทยยังคงเผชิญกับปัญหาเชิงโครงสร้างอย่างมีนัยสำคัญ ภาวะความล่าช้านี้ปรากฏชัดเจนจากผลการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) ประจำปี 2022 ซึ่งสะท้อนถึงวิกฤตที่น่ากังวล ผลการสอบ PISA 2022 ชี้ให้เห็นว่า คะแนนเฉลี่ยของเด็กไทยในทุกวิชาลดลงต่ำที่สุดในรอบ 20 ปี และต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD, 2021) ในทุกด้านอย่างชัดเจน โดยเฉพาะทักษะการอ่าน พบว่านักเรียนอายุ 15 ปีมากกว่า 65% ไม่สามารถอ่านเพื่อจับใจความสำคัญจากบทความสั้นๆ ได้ และนักเรียนยังขาดความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง (Thailand Development Research Institute, 2023) นอกจากนี้ นายพงศ์ทัศ วนิชานันท์ นักวิจัยอาวุโสจากสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ได้วิเคราะห์ถึงสาเหตุของผลคะแนนดังกล่าว และระบุว่าปัญหานี้เป็นผลมาจากความบกพร่องเชิงโครงสร้าง 4 ประการ ได้แก่ 1) ความสามารถของเด็กไทยกำลังห่างจากค่าเฉลี่ยโลกมากขึ้น 2) ผลกระทบจากวิกฤตโควิด-19 ไม่ใช่ปัจจัยหลักเพียงอย่างเดียว 3) ระบบการศึกษาไทยกำลังอ่อนแอลง เนื่องจากหลักสูตรที่ล้าสมัยและการใช้ทรัพยากรที่ไม่มีประสิทธิภาพ และ 4) ผลลัพธ์ดังกล่าวเป็นเครื่องบ่งชี้ว่าการศึกษาไทยยังไม่ประสบความสำเร็จ และจำเป็นต้องได้รับการปฏิรูปอย่างเร่งด่วน ข้อมูลจาก PISA จึงเป็นมากกว่าตัวเลขทางสถิติ แต่เป็นสัญญาณเตือนที่ชัดเจนว่าระบบการศึกษาไทยในปัจจุบันไม่สามารถเตรียมความพร้อมให้แก่เยาวชนสำหรับโลกแห่งอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ข้อเสนอจากภาคเอกชนเพื่อตอบสนองต่อวิกฤตที่สะท้อนจากผลสอบ PISA สอดคล้องกับที่นายศุภชัย เจียรวนนท์ ประธานคณะผู้บริหารเครือเจริญโภคภัณฑ์ ได้ให้การวินิจฉัยที่สอดคล้องกับผลลัพธ์ดังกล่าวว่า แม้เศรษฐกิจของประเทศไทยจะเปลี่ยนผ่านสู่ยุค 4.0 และ 5.0 แต่ระบบการศึกษาไทยส่วนใหญ่ยังคงติดอยู่ในกระบวนทัศน์ของการศึกษา 2.0 ซึ่งมีครูเป็นศูนย์กลางและขาดการส่งเสริมให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างเป็นระบบ (กรุงเทพธุรกิจ, 2565) ภาวะความไม่สอดคล้องกันระหว่างนโยบายกับความเป็นจริงนี้ส่งผลให้ทรัพยากรบุคคลของประเทศขาดความพร้อมสำหรับตลาดแรงงานในอนาคต จึงได้เสนอแนวทางการปฏิรูปสู่ "การศึกษา 5.0" ที่มีหัวใจสำคัญอยู่ที่การเปลี่ยนกรอบความคิด (Mindset Shift) จากเดิมที่เน้นการ "สอบให้ผ่าน" มาสู่การส่งเสริมให้ผู้เรียน "ตั้งคำถาม ค้นหาคำตอบ และลงมือทำร่วมกัน" นอกจากนี้ ยังเน้นย้ำถึงการเปลี่ยนบทบาทของครูจาก "ผู้สอน" (Teacher) เป็น "โค้ช" (Coach) หรือผู้อำนวยความสะดวกการเรียนรู้ (Facilitator) ที่ให้ความรักและความมั่นใจแก่ผู้เรียน และการปรับเปลี่ยนโรงเรียนให้เป็น "ศูนย์การเรียนรู้" (Learning Center) ที่เน้นการเรียนรู้

ผ่านการลงมือปฏิบัติจริงและการเข้าถึงเครื่องมือที่จำเป็น (กรุงเทพฯธุรกิจ, 2565) ในวงการบริหารธุรกิจและการศึกษา ได้มีการนำแนวคิดโลก VUCA (Volatile, Uncertain, Complex, Ambiguous) มาใช้เพื่ออธิบายความผันผวนและความไม่แน่นอนของสถานการณ์มาตั้งแต่ยุค 1980s อย่างไรก็ตาม ภายหลังการระบาดของโรคโควิด-19 หลายองค์กรพบว่าแนวคิด VUCA ไม่เพียงพอในการอธิบายปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น จึงมีการพัฒนาแนวคิดใหม่ที่เรียกว่า BANI (Brittle, Anxious, Non-linear, Incomprehensible) ซึ่งเสนอโดย Jamais Cascio แนวคิด BANI World ไม่ได้เป็นเพียงการอธิบายโลกทางกายภาพเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงโลกที่ส่งผลกระทบต่ออารมณ์และจิตใจของผู้คนได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น ได้แก่ ความหวาดหวั่น ความเครียด ความวิตกกังวล และความสับสน หากโลกยุค VUCA มุ่งเน้นไปที่การนำทางในสถานการณ์ที่ไม่แน่นอน โลกยุค BANI เรียกร้องให้ผู้บังคับจัดการกับระบบที่ "เปราะบาง" (Brittle) และผู้คนที่รู้สึก "วิตกกังวล" (Anxious) ซึ่งเป็นมิติเชิงมนุษย์ที่ต้องได้รับการใส่ใจ การเปลี่ยนผ่านจาก VUCA สู่ BANI มีนัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคสังคม 5.0 เนื่องจากสังคม 5.0 มีเป้าหมายสูงสุดคือการเป็นสังคมที่มี "มนุษย์เป็นศูนย์กลาง" (Cabinet Office, Government of Japan, 2024) ดังนั้น ผู้นำที่ต้องการนำพาองค์กรการศึกษาไปสู่เป้าหมายดังกล่าวจึงจำเป็นต้องใช้กรอบแนวคิดที่เข้าใจและสามารถตอบสนองต่อมิติทางอารมณ์และจิตใจของบุคลากรและนักเรียนได้อย่างลึกซึ้ง การที่ผู้บริหารสามารถเข้าใจถึงความเปราะบางของระบบและความวิตกกังวลของผู้คน จะช่วยให้สามารถสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการสร้างนวัตกรรมและความยืดหยุ่นทางจิตใจได้อย่างยั่งยืน กรอบแนวคิด BANI จึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้บังคับการศึกษายุคปัจจุบัน เพื่อให้สามารถนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายของสังคม 5.0 ที่แท้จริงได้

การวิเคราะห์ข้างต้นได้ยืนยันข้อสรุปที่สำคัญว่า วิฤตการณ์การศึกษาไทยที่สะท้อนจากผลสอบ PISA 2022 และการวินิจฉัยจากภาคเอกชนนั้น เป็นผลโดยตรงจากช่องว่างเชิงโครงสร้างที่สำคัญระหว่างเป้าหมายระดับชาติกับความจริงในระดับปฏิบัติการ การแก้ไขปัญหานี้จึงจำเป็นต้องเริ่มต้นจากการปฏิรูปที่ฐานราก ซึ่งหัวใจสำคัญคือการยกระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา (Fullan, 2015) แนวคิด BANI เป็นกรอบแนวคิดที่จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับผู้คนในยุคปัจจุบัน เนื่องจากช่วยให้สามารถเข้าใจและรับมือกับมิติทางอารมณ์และจิตใจของผู้คนได้อย่างลึกซึ้ง ซึ่งเป็นทักษะที่ขาดไม่ได้ในการนำพาองค์กรการศึกษาให้ก้าวสู่การเป็นสถาบันที่มีมนุษย์เป็นศูนย์กลางตามเป้าหมายของสังคม 5.0 และการศึกษา 5.0 ด้วยเหตุนี้ การวิจัยเรื่อง "นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม" จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง การวิจัยนี้มีได้เป็นเพียงการศึกษาเชิงทฤษฎี แต่เป็นการตอบสนองต่อความจำเป็นเร่งด่วนในการสร้างองค์ความรู้และกรอบแนวคิดที่ชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาที่พร้อมสำหรับโลกยุคใหม่ ผลการวิจัยจะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนาตนเอง เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับหน่วยงานต้นสังกัดในการออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมที่ตรงจุด และเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับผู้กำหนดนโยบายในการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาในระดับประเทศ

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาในหัวข้อนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพื่อตอบคำถามการวิจัยที่ว่า การบริหารสถานศึกษามีนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เป็นอย่างไร และมีแนวทางการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาอย่างไร การวิจัยในครั้งนี้จึงมีความสำคัญ เนื่องจากผลการวิจัยที่ได้จะก่อให้เกิดประโยชน์ในหลายมิติคือสร้างองค์ความรู้และกรอบแนวคิดที่ชัดเจนเกี่ยวกับการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทของสังคม 5.0 ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่ค่อนข้างใหม่ในแวดวงการศึกษาของไทย โดยผลการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นแนวทาง

สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการประเมินและพัฒนาตนเอง รวมถึงเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัดในการออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมและพัฒนาที่ตรงจุดและทันต่อการเปลี่ยนแปลง และเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์สำหรับผู้กำหนดนโยบายทางการศึกษาในการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทางการศึกษาให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศ ดังนั้น การวิจัยนี้จึงเป็นการศึกษาที่ตอบสนองต่อความจำเป็นเร่งด่วนในการปฏิรูปการศึกษา และเป็นส่วนหนึ่งของการวางรากฐานเพื่อสร้างระบบการศึกษาไทยให้สามารถรับมือกับความท้าทายและสร้างพลเมืองที่มีคุณภาพสำหรับอนาคตได้อย่างแท้จริง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม
2. เพื่อนำเสนอรูปแบบนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม
3. เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมวิธีโดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้อำนวยการกลุ่มของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้อำนวยการเขตพื้นที่ และผู้อำนวยการสถานศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 9 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ มีประสบการณ์ในการบริหารทางการศึกษาไม่น้อยกว่า 10 ปี มีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ เป็นผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาที่มีที่มีวิสัยทัศน์ที่ดีในการบริหารสถานศึกษา ด้วยการเลือกตัวอย่างแบบอ้างอิงด้วยบุคคลและผู้เชี่ยวชาญ (Snowball Sampling)

ขั้นตอนที่ 2 รูปแบบนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

1. ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม
2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้อำนวยการสถานศึกษา และครู โดยใช้หลักเกณฑ์การคำนวณจาก Hair (2020) จำนวน 678 คน ด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportionate Stratified Random Sampling)

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

ผู้ให้ข้อมูลในการประชุมสนทนากลุ่ม ประกอบด้วย ผู้บริหารการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจงตามเกณฑ์ที่กำหนด (Purposive sampling) จำนวน 8 คน โดยมีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย 1) แบบฟอร์มการวิเคราะห์เอกสาร 2) แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง 3)แบบสอบถามองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม มีจำนวน 3 ตอน โดยแต่ละตอนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ตอนที่ 2 องค์ประกอบของนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด 4) แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

3. การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการสร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัย โดยมีขั้นตอนในการ ดำเนินการ ดังนี้

3.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 เพื่อนำแนวคิด และทฤษฎีมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์ และสร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยสร้างจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสร้างคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ หลังจากนั้นนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาคุณวินิพนธ์ โดยลักษณะของคำถามเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi – structure interview)

3.2 สร้างแบบสอบถามในการวิจัยโดยกำหนดประเด็นคำถามตามกรอบแนวคิดที่ได้จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล มากำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสอบถามให้ชัดเจน และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย สร้างแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 63 ข้อ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอกับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบเนื้อหาและเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำไปปรับปรุงในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ ทำการปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้เสนอแนะ ตรวจสอบเครื่องมือ ด้วยวิธีการตรวจสอบความครอบคลุมของโครงสร้างเนื้อหา ความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์ที่ต้องการ (Item Objective Congruence: IOC) และความเหมาะสมของจำนวนข้อคำถาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน แล้วเลือกข้อคำถามที่มี IOC อยู่ระหว่าง 0.50-1.00 ถือได้ว่ามีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้กลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้ จำนวน 30 คนมาคำนวณหาความเชื่อมั่น (Reliability) ใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ไม่น้อยกว่า 0.95 ซึ่งจากการตรวจสอบเครื่องมือพบว่า สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ .997 จากนั้นวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย พบว่า ข้อคำถามทั้ง 63 ข้อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 4.67-4.87 จึงแปลผลได้ว่า ผู้ทำแบบสอบถามเห็นว่างค์ประกอบและตัวบ่งชี้สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 อยู่ในระดับมากที่สุด และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของเครื่องมือ พบว่า ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำกว่า 1.00 แปลว่าข้อมูลไม่กระจายตัวมากเกินไป แสดงว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความเห็นสอดคล้องไปในทางเดียวกัน

3.3 สร้างเครื่องมือสำหรับการศึกษาวิจัย คือ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เกี่ยวกับนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม โดยวิเคราะห์นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพื่อนำมาสร้างเป็นข้อคำถามในการสนทนากลุ่ม

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ และดำเนินการเก็บข้อมูลสัมภาษณ์กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 9 คน ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลจากประชากรที่ศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือเพื่อตอบแบบสอบถาม และดำเนินการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

4.3 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการประชุมการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ดำเนินการขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรีถึงหน่วยงานต้นสังกัดของผู้ให้ข้อมูลในการประชุมสนทนากลุ่ม เพื่อขออนุญาตและขอความร่วมมือในการประชุมสนทนากลุ่ม และดำเนินการบันทึกข้อมูลจากการประชุมการสนทนากลุ่มโดยการจัดประชุมออนไลน์ผ่านระบบ Google Meet มีผู้ทรงคุณวุฒิเข้าร่วมประชุมครบทั้ง 8 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา 2) วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ด้วยโปรแกรม JAMOWI 2.6.19

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 9 คน ผู้วิจัยสังเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 ได้ 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การสร้างคุณค่าและความยั่งยืน 2) การบูรณาการและการเรียนรู้ใหม่ 3) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม 4) การมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพ 5) ความสามารถในการปรับตัว 6) การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหาร

2. ผลการนำเสนอรูปแบบนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

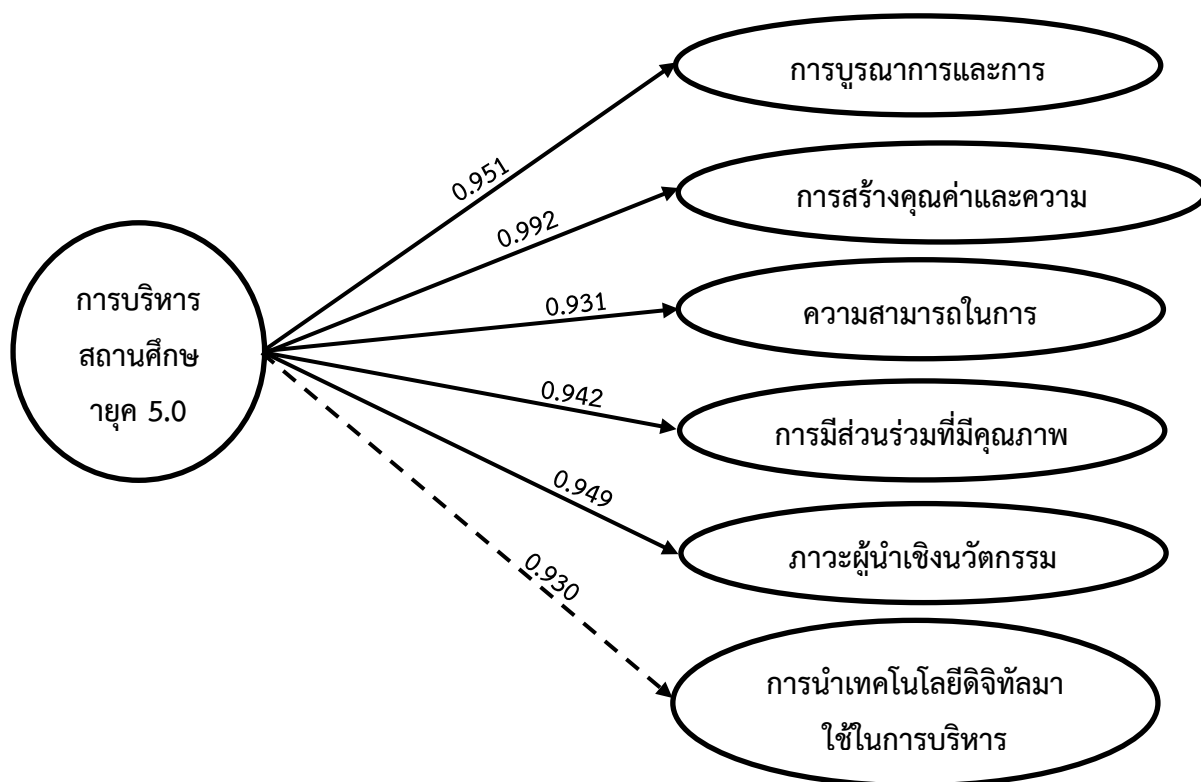
2.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) จากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบนวัตกรรมการบริหารการศึกษาในยุค 5.0 ด้วยโปรแกรม JAMOWI 2.6.19 เสนอผลการวิเคราะห์ ดังในตารางที่

ตารางที่ 1 ตารางแสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน

ค่าสถิติ	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
การวิเคราะห์การประเมินความน่าเชื่อถือ (Reliability) และการประเมินความตรงเชิงรวม (Convergent Validity)	
ค่า Cronbach's Alpha	0.982
ค่า Composite Reliability (CR)	0.980
ค่า AVE	0.902
การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล (Goodness of Fit Measures)	
ค่าไค-สแควร์ (χ^2)	p-value= 0.289 ซึ่งมากกว่า .05
ค่าสัดส่วน $\frac{\chi^2}{df}$	1.22 ซึ่งน้อยกว่า 3.00 ถือว่าดีมาก
ค่า SRMR	0.005 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 ถือว่าดีมาก
ค่า RMSEA	0.055 ซึ่งอยู่ในช่วง 0.050-0.080 (และค่า p-value ของ RMSEA เท่ากับ 0.463 ซึ่งมากกว่า 0.05) ถือว่าดีมาก
ค่า CFI	0.999 ซึ่งสูงกว่า 0.95 ถือว่าดีมาก
ค่า TLI	0.997 ซึ่งสูงกว่า 0.95 ถือว่าดีมาก
ค่า NFI	0.993 ซึ่งสูงกว่า 0.90 ถือว่าดี
ค่า IFI	0.999 ซึ่งสูงกว่า 0.95 ถือว่าดีมาก

จากตารางแสดงผลการวิเคราะห์ปัจจัยเชิงยืนยัน สามารถสรุปได้ว่า การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดล พบว่า ดัชนีความสอดคล้องของโมเดลทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ที่ดีถึงดีมาก บ่งชี้ว่าโมเดลการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 ที่ตั้งสมมติฐานไว้มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เก็บรวบรวมมาได้เป็นอย่างดี

2.2 รูปแบบนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า การบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 ของสถานศึกษาสังกัดสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ซึ่งเรียงตามค่า Factor Loadings มากที่สุด ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 การสร้างคุณค่าและความยั่งยืน องค์ประกอบที่ 2 การบูรณาการและการเรียนรู้ใหม่ องค์ประกอบที่ 3 ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพ องค์ประกอบที่ 5 ความสามารถในการปรับตัว องค์ประกอบที่ 6 การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหาร ซึ่งสามารถแสดงรูปแบบนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 รูปแบบนวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

3. ผลการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

ผลการประชุมสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จากการประชุมสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ 8 ท่าน จึงได้แนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม ในแต่ละองค์ประกอบรวม 16 แนวทาง

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า การบริหารการศึกษาในยุค 5.0 ทั้ง 6 องค์ประกอบ ได้แก่ การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหาร ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม การมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพ ความสามารถในการปรับตัว การสร้างคุณค่าและความยั่งยืน และการบูรณาการและการเรียนรู้ใหม่ เป็นการหลอมรวมกันของการบริหารสถานศึกษาโลกยุค VUCA ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และการบริหารการศึกษาในโลกยุค BANI World โดยการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหาร ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม การมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพ และความสามารถในการปรับตัว เป็นเครื่องมือหรือวิธีการที่ใช้ในการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 ส่วนการสร้างคุณค่าและความยั่งยืน การบูรณาการและการเรียนรู้ใหม่เป็นเป้าหมายของการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 ซึ่งในการบริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญกับทั้งเครื่องมือในการบริหารและเป้าหมายของการบริหาร ซึ่งจะทำให้เกิดการบริหารที่ยั่งยืน โดยทั้ง 6 องค์ประกอบนี้ยังมีการบูรณาการทั้งมนุษย์และเทคโนโลยี โดยองค์ประกอบมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพและการสร้างคุณค่าและความยั่งยืน สะท้อน

ให้เห็นว่าหัวใจของการบริหารที่แท้จริงคือคน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการศึกษา 5.0 และการรับมือกับความวิตกกังวล (Anxious) ในโลกยุค BANI นอกจากนี้ยังเน้นที่ภาวะผู้นำที่เปิดกว้าง เรียนรู้เร็ว เน้นการสร้างภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ UNESCO (2021) ที่เขียนรายงานเรื่อง "Reimagining our futures together: A new social contract for education" ซึ่งในรายงานนี้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการจินตภาพใหม่สำหรับการศึกษา เพื่อรับมือกับความท้าทายระดับโลก และสร้างอนาคตที่ยั่งยืน โดยมีประเด็นที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาวะผู้นำคือการบูรณาการมนุษย์และเทคโนโลยี และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยในรายงานชี้ว่าการศึกษาคือต้องพลิกโฉมเพื่อช่วยให้เราแก้ไขความท้าทายร่วมกัน ซึ่งหมายถึงการใช้ศักยภาพของเทคโนโลยีในการสนับสนุนการเรียนรู้และการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกล่าวถึงการนิยามการสอนใหม่ในฐานะวิชาชีพที่ร่วมมือกัน และมองว่าการพัฒนาครูเป็นเส้นทางของการเรียนรู้ตลอดชีวิตซึ่งโดยนัยแล้ว ผู้นำทางการศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่เปิดกว้างต่อการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ตลอดชีวิตเช่นกันเพื่อนำพาบุคลากรและองค์กรไปข้างหน้า รายงานยังเน้นย้ำถึงการสร้างขีดความสามารถของบุคคลในการทำงานร่วมกันเพื่อประโยชน์ร่วมกันซึ่งบ่งบอกถึงการพัฒนาที่ต้องส่งเสริมการทำงานร่วมกันโดยใช้เครื่องมือและแนวคิดใหม่ๆ นอกจากนี้ ภาวะผู้นำที่เปิดกว้างและเรียนรู้เร็ว แม้ไม่ได้รับบุถึงผู้บริหารโดยตรง แต่แนวคิดหลักของรายงานคือการสร้างสัญญาทางสังคมฉบับใหม่สำหรับการศึกษาที่ต้องซ่อมแซมความไม่ยุติธรรมในขณะที่เปลี่ยนแปลงอนาคต ซึ่งต้องอาศัยผู้นำที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล เปิดรับการเปลี่ยนแปลง และมุ่งเน้นการสร้างการศึกษาที่มีคุณภาพและเท่าเทียมสำหรับทุกคน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ Hoyle, English and Steffy (2005) ที่เขียนหนังสือเรื่อง "Skills for Successful 21st Century School Leaders" โดยหนังสือเล่มนี้เน้นย้ำถึงภาวะผู้นำเพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) และมีอธิบายว่า ผู้นำคือผู้ที่สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้กับสมาชิกในองค์กรโดยการพัฒนาวิสัยทัศน์ร่วม กระตุ้นการเติบโตทางปัญญา และปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน การสร้างแรงบันดาลใจและกระตุ้นการเติบโตทางปัญญาบ่งชี้ถึงภาวะผู้นำที่เปิดกว้างและส่งเสริมการเรียนรู้

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม สรุปเป็นองค์ประกอบทั้ง 6 องค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 มีแกนกลางคือการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 และองค์ประกอบย่อยล้อมรอบ และมีแนวทางการบริหารในแต่ละองค์ประกอบที่ได้จากการสนทนากลุ่มกับผู้ทรงคุณวุฒิ สรุปภาพองค์ความรู้จากการวิจัยดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 2 นวัตกรรมการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร สมุทรสงคราม

ข้อเสนอแนะการวิจัย

- ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 - ผู้บริหารสถานศึกษาจะได้รับแนวทางที่ชัดเจนในการปรับใช้และพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการที่เน้นนวัตกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับยุค 5.0 ซึ่งให้ความสำคัญกับเทคโนโลยีดิจิทัลปัญญาประดิษฐ์และการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ไปพร้อมกัน
 - สามารถนำผลวิจัยไปปรับใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารงานด้านต่างๆ เช่น การจัดการเรียนการสอน การบริหารบุคลากร การบริหารงบประมาณ และการมีส่วนร่วมของชุมชน
 - สถานศึกษามีเครื่องมือและแนวคิดใหม่ๆ ในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ทันสมัย ตอบโจทย์ความต้องการของผู้เรียน และเตรียมความพร้อมสู่โลกอนาคต
- ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป
 - ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาเชิงปริมาณเพิ่มเติมเพื่อยืนยันความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบต่างๆ และผลลัพธ์ของการบริหารสถานศึกษาในยุค 5.0
 - ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาแนวปฏิบัติที่ดีที่สุดของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการนำนวัตกรรมการบริหารในยุค 5.0 มาใช้
 - ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาความท้าทายและอุปสรรคในการนำรูปแบบและแนวทางการบริหารนี้ไปใช้ในบริบทที่แตกต่างกัน เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะที่ครอบคลุมและปฏิบัติได้จริง

2.4 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาการประยุกต์ใช้โมเดลกับสถานศึกษาในบริบทที่หลากหลาย

2.5 ควรทำการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องมือที่วัดองค์ประกอบได้ลึกยิ่งขึ้นในแต่ละด้าน

เอกสารอ้างอิง

- กรุงเทพธุรกิจ. (2565, 25 พฤศจิกายน). ซีพี ซูธง ‘การศึกษา 5.0’ ปั่นเด็กไทย สู่ผู้นำโลกยุคดิจิทัล. แหล่งที่มา <https://www.bangkokbiznews.com/csr/1040010> สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2568.
- Thailand Development Research Institute. (2566). TDRi ชี้ผล PISA 2022 ต่ำสุดในรอบ 20 ปี ตอกย้ำการศึกษาไทยขึ้นวิกฤต ต้องเร่งแก้ไขอย่างจริงจัง. TDRi. แหล่งที่มา <https://tdri.or.th/2023/12/pisa-2022-press-release/> สืบค้นเมื่อ 17 พฤษภาคม 2568.
- Cabinet Office, Government of Japan. (2024). Society 5.0. From https://www8.cao.go.jp/cstp/english/society5_0/index.html Retrieved July 22, 2024.
- Fullan, M. (2015). The new meaning of educational change. 5th ed. Teachers College Press.
- Hair, J. F., Black, W. C., Babin, B. J. and Anderson, R. E. (2020). Multivariate data analysis. 7th ed. Pearson Education.
- Hoyle, J. R., English, F. W. and Steffy, B. E. (2005). Skills for successful 21st century school leaders. Rowman & Littlefield Education.
- Mourtzis, D., Vlachou, E. and Milas, N. (2023). Digital Twins and Society 5.0: A review on technological and human-centric perspectives. Procedia CIRP, 119, 10–18.
- Narvaez, R. A., Sanchez, C. A. and Lee, J. H. (2021). Society 5.0: The role of science, technology and innovation in building a super-smart society. Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity, 7(3), 190.
- OECD. (2021). Learning cities and education for sustainable development. From <https://www.oecd.org/education/> Retrieved May 25, 2025.
- UNESCO. (2021). Reimagining our futures together: A new social contract for education. From <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000379707> Retrieved May 19, 2024.